

AVESTAN_4

NOMINAL MORPHOLOGY 2. SOME ATHEMATIC STEMS

THE ROOT NOUNS

Basic Bibliography

Schindler, J. (1972). Das Wurzelnomen im Arischen und Griechischen. Würzburg, Julius-Maximilians-Universität.

Schindler, J. (1972). "L'apophonie des Noms-racines Indo-Européens." Bulletin de la Société de Linguistique de Paris 67: 31-38.

Kellens, J. (1974). Les nom-racines de l'Avesta. Wiesbaden, Reichert.

TYPES SYNCHRONIQUES

- type 1 : RØ- in all cases, e.g. *kəhrp-* ou *druj-*.
- type 2 : Rā-E-/Ra-Ea
 - type 2a : Rā-E-/Rā-E/Ra-Ea (*vac-* : *vāxš*, *vācim*, *vacō*). IE : *ō/o/e*.
 - -type 2b : Rā-E-/Ra-E/Ra-Ea (*sar-* : *sarəm*, *sarō*). IE : *ē/e/(e)*.
- type 3 : Rā-E-/ RØ-Ea
 - type 3a : Rā-E-/Rā-E-/RØ-Ea (*spā*, *spānəm*, *sūnō*) IE *ō/o/Ø*
 - type 3b : Rā-E-/Ra-E-/RØ-Ea (*ʔjan-* : *ʔjā*, *ʔjanən*, *ʔynō*). IE *ē/e/Ø*
- type 4 : Rā in all cases (*māh-* : *mā*, *māṇhəm*, *māṇhō*).

TYPE 1

RØ- in all cases

kəhrp--f. « body » (Ved. *kṛp-*), *druj-* f. « lie », *vīs-* f. « clan » (Opers. *viθ-*, Ved. *vís-*), *bərəz-* adj. « high » / f. « height ; mountain », *iš-* f. « power »

	sg.		pl.	
Nom.	<i>kərəfš</i> <i>druxš</i> <i>vīš</i> <i>barš<bərš</i> OAv. <i>dərəš</i> ^o	Ved. <i>vít</i>	<i>īšō</i>	Ved. <i>drúhaḥ</i> Ved. <i>viśaḥ</i>
Voc.	<i>druxš</i> (V 19.1)			Ved. <i>druhaḥ</i>
Acc.	<i>kəhrpəm</i> <i>drujim / drujəm</i>	OAv. <i>drujəm</i> , Ved. <i>drúham</i>	<i>kəhrpas-ca</i>	

	<i>vīsəm</i> <i>bərəzəm</i> <i>īšəm</i>	Opers. <i>viθam</i> , Ved. <i>viśam</i>	<i>vīsō</i>	Ved. <i>viśaḥ</i>
G.	<i>kəhrpō</i> <i>drujō</i> <i>vīsō</i> <i>bərəzō</i> <i>īšō</i>	(<i>kəhrpahe</i> N 106) Ved. <i>druhás</i> Ved. <i>viśáḥ</i>	OAv. <i>kəhrpəm</i> <i>vīsəm</i>	Ved. <i>druháh</i> Ved. <i>viśām</i>
Dat.	<i>druje</i> <i>vīse</i>	Ved. <i>druhé</i> Ved. <i>viśé</i>	<i>vīžibiio</i>	Ved. <i>viḍbhyáh</i>
Instr.	<i>kəhrpa</i> <i>druja</i> <i>vīsa</i> <i>īša</i> OAv. <i>dərəzā</i>	Ved. <i>krpā</i> Ved. <i>druhā</i> Opers. <i>viθā</i> , Ved. <i>viśā</i>		Ved. <i>viḍbhīḥ</i>
Abl.	OAv. <i>drujō</i> <i>drujaṭ</i> <i>viṣaṭ</i>	Ved. <i>druhás</i> Ved. <i>viśáḥ</i>	<i>vīžibiiō</i>	Ved. <i>viḍbhyáh</i>
Loc.	<i>kəhrpiia</i> (postp. -ā) <i>vīsi/ vīsiia</i> (postp. -ā)	Ved. <i>viśí</i>		Ved. <i>vikṣú</i>

TYPE 2

Type 2a

Rā-E-/Rā-E/Ra-Ea

ap- f. « water », *vac-* m. « word » (cf. Ved. *vāc-* f.), ^o*hac-* in compounds like *ašiš.hac-* « qui accompagne Aši », *pad-* m. « foot ».

	sg.		Dual		pl.	
Nom.	<i>āfš</i> <i>vāxš</i> ^o <i>hāxš</i>	Ved. <i>vāk</i> Ved. <i>pāt</i>	<i>pāda</i>	Ved. <i>vācā</i> Ved. <i>pādā</i>	<i>āpō</i> <i>vācō</i> ^o <i>hācō</i>	Ved. <i>āpaḥ</i> Ved. <i>vācaḥ</i> Ved. <i>pādaḥ</i>
Acc.	<i>āpəm</i> , <i>apəm</i> ^o <i>vācim</i> <i>pādam</i> ^o <i>hācim</i>	OAv. <i>vācəm</i> , Ved. <i>vācam</i> Ved. <i>pādam</i>	<i>pāda</i>	Ved. <i>vācā</i> Ved. <i>pādā</i>	<i>apō</i> , <i>apas</i> ^o (YAv. <i>āpō</i>) <i>vacō</i> (/ <i>vaca</i>) <i>padō</i> ^o <i>hācas</i> ^o	Ved. <i>apáh</i> Ved. <i>vācaḥ</i> , Ved. <i>vācáh</i> Ved. <i>padáh</i>
G.	<i>apō</i> / <i>āpō</i> <i>vacō</i>	Ved. <i>apáh</i> (<i>vāxš</i> Y 8.1), Ved. <i>vācáh</i>	<i>pādaia</i>	Ved. <i>padóḥ</i>	<i>apəm</i> <i>vacəm</i>	Ved. <i>apām</i> Ved. <i>vācām</i> Ved. <i>padām</i>

		Ved. <i>padáh</i>			° <i>hācqm</i>	
Dat.	<i>ape,apaē°</i>	Ved. <i>vācé</i> Ved. <i>padé</i>	<i>pādaēibiia,</i> <i>pādaue</i>		<i>aiβiiō</i> <i>vayžibiio</i> <i>paδabiias°</i>	Ved. <i>adbhyáh</i> Ved. <i>vāgbhyáh</i>
Instr.	<i>apa, apā°</i> <i>vaca</i>	Ved. <i>apā</i> Ved. <i>vācā</i> Ved. <i>padā</i>		Ved. <i>vāgbhyām</i> Ved. <i>padbhyām</i>		Ved. <i>adbhíh</i> Ved. <i>vāgbhíh</i> Ved. <i>padbhíh</i>
Abl.	YAv. <i>apat</i>	Ved. <i>apáh</i> Ved. <i>vācáh</i> Ved. <i>padáh</i>	<i>pādaēibiia,</i> <i>pādaue</i>	Ved. <i>padbhyām</i>	<i>vayžibiio</i>	Ved. <i>adbhyáh</i> Ved. <i>vāgbhyáh</i>
Loc.	<i>apaiia</i> (postp. -ā)	Ved. <i>vācí</i> Ved. <i>padí</i>		Ved. <i>padóh</i>		Ved. <i>apsú</i> Ved. <i>patsú</i>

Type 2b

sar- f. « union », *spas-* m. « spy » (Ved. *spás-*)

	sg.		pl.	
Nom.	<i>spaš</i>	Ved. <i>spát</i>	<i>spasō</i>	Ved. <i>spásah</i>
Acc.	<i>sarəm</i> <i>spasəm</i>	Ved. <i>spásam</i>		Ved. <i>spásah</i>
G.	OAv. <i>sarē, sarō</i>			
Dat.	<i>sarōi</i>			
Instr.	° <i>sara</i>			
Loc.	<i>sairi</i>			

Uncertaindam- m. « house » (Ved. *dám-*), *maz-* adj. « big » (Ved. *máh-*), *gar-* f. « welcome song » (Ved. *gír-*)

	sg.		pl.	
Nom.	OAv. <i>maš</i>	Ved. <i>gīr</i>		Ved. <i>gírah, girah</i>
Acc.		Ved. <i>gíraṃ</i>		OAv. <i>garō</i> , Ved. <i>gírah</i>
G.	<i>garō</i> OAv. <i>dāng</i>			Ved. <i>girām</i>
Dat.	OAv. <i>mazōi</i> OAv. <i>gairē</i>	Ved. <i>mahé</i> Ved. <i>giré</i>		

Instr.	<i>°gara</i>	Ved. <i>girā</i>	OAv. <i>mazibīš</i> <i>garōbīš</i>	Ved. <i>gīrbhīḥ</i>
Abl.	OAv. <i>mazā</i>	Ved. <i>mahāḥ</i>		
Loc.	<i>dqmi</i>	OAv. <i>dqm</i>		Ved. <i>gīrṣú</i>

Notes :

Historically *gar-* belongs to the type 1. The full grade is the result of the development of ṛHC.: *garō* < **g^urH-és*, Ved. *girā* < **g^urHéh₁*.

Instr. pl. : *garōbīš* is a variant of **garābīš*.

Type 3

Type 3a

Rā-E-/Rā-E-/RØ-Ea

zam- f. « earth », *ziiam-* m. « winter », *suuan-* m. « dog »,

	sg.		pl.	
Nom.	<i>zā</i> <i>ziiā / ziiās°</i> <i>spā</i>	Ved. <i>kṣāḥ</i> , gr. χθών Ved. <i>śvā</i>	<i>zāmō</i> <i>zimō</i> <i>spānō / spānas°</i>	cf. Ved. <i>kṣāmaḥ</i> Ved. <i>śvānaḥ</i>
Acc.	<i>zqm</i> <i>ziiqm</i> <i>spānam</i>	Ved. <i>kṣām</i> Ved. <i>śvānam</i>	<i>zamas°</i>	cf. Ved. <i>kṣāḥ</i>
G.	<i>zāmō / zamas°</i> OAv. <i>zimō</i> <i>sūnō</i>	Ved. <i>jmāḥ</i> , <i>kṣmāḥ</i> YAv. <i>zimahe</i> Ved. <i>śúnaḥ</i>	<i>zāmqm°</i> <i>sunqm</i>	 Ved. <i>śúnām</i>
Dat.	<i>sūne</i>	Ved. <i>śúne</i>		
Instr.	<i>zāmā</i>	Ved. <i>jmā</i> Ved. <i>himā</i>		
Abl.	<i>zāmō</i> <i>zāmaq̄t /</i> <i>zāmāḍa</i>			
Loc.	<i>zāmē / zāmi</i>	Ved. <i>jmayā</i> , <i>kṣayā / kṣāmi</i>		

Notes:

The original flexion of *zam* is amphicinetic: nom. sg. **d^hég^hōm-s* : gén. sg. **d^hég^hmés*.

The original flexion of *ziiam-* ist, however, not to be determined, since the acc.sg. *ziiqm* could go back to **ǵ^hiém-ṛ* (acc. sg. hysterocinetic, cf. lat. *hiems*) or to **ǵ^h(e)iom-m* (acc. sg. amphicinetic, cf. gr. χθών).

Type 3b

Rā-E-/Ra-E-/RØ-Ea

°jan- adj. « who kills » (Ved. *°hán-*), *nar-* m. « man » (Ved. *nár-*)

	sg.		Dual		pl.	
Nom.	<i>nā</i> °ja, °jā	Av.narō Ved. °hā	<i>nara</i>	Ved. <i>nārā</i>	<i>narō</i> (only YAv. <i>nara</i>) °janō / °janas	Ved. <i>nāraḥ</i> Ved. °hānaḥ
Voc.	<i>narə</i>				<i>narō</i>	Ved. <i>narah</i>
Acc.	<i>narəm</i> °janəm	Ved. <i>nāram</i> Ved. °hānam		Ved. <i>nārā</i>	OAv. <i>nərqš</i> , YAv. <i>nərəš</i> °janō	Ved. <i>ṛṣn</i> Ved. °ghnāḥ, °hānaḥ
G.	OAv. <i>nərəš</i>, YAv. <i>narš</i> °ynō, °janō	Ved. <i>nāraḥ</i> Ved. °ghnāḥ	<i>narā</i>		<i>narqm</i> °ynqm	Ved. <i>narām</i> Ved. °ghnām
Dat.	<i>naroi, naire</i> °yne	Ved. <i>nāre</i> Ved. °ghné	<i>nərəbiia</i>		<i>nərəbiiō</i> (<i>nəruiiō</i> , <i>nuruiiō</i>)	Ved. <i>ṛṣbhyaḥ</i>
Instr.	<i>nara</i>					Ved. <i>ṛṣbhiḥ</i>
Abl.	<i>nərəṭ</i> °ynṭ		<i>nərəbiia</i>		<i>nərəbiiō</i> (<i>nəruiiō</i> , <i>nuruiiō</i>)	Ved. <i>ṛṣbhyaḥ</i>
Loc.	<i>nairi</i>	Ved. <i>nāri</i>				Ved. <i>ṛṣu</i>

Notes

YAv. *narš* is regular from *nərəš*, cf. YAv. *zaotarš*, Ved. *hótur*, *āsnātarš*, *frabaratarš*

Most forms of *nar-* attested an unexpected full grade that is the only attested grade in Vedic in the singular (dat. sg. *narōi*, *naire*, Ved. *nāre* ; g. dual *narā* ; g. pl. *narqm*, Ved. *narām*).

For *nəruiiō*, *nuruiiō*, cf. *gaēθāuuiiō* (Y9.8) et *vōiynāuuiō*.

	sg.		Dual		pl.	
Nom.	<i>gāuš</i>	* <i>g^wōu-s</i> Ved. <i>gāuḥ</i>	<i>gāuuā</i>	<i>g^weḥ-h₁e</i> Ved. <i>gāvā</i>	<i>gauuō</i>	<i>g^weḥ-es</i> Ved. <i>gāvah</i>
Acc.	<i>gqm</i> / <i>gaom</i>	* <i>g^wou-m</i> Ved. <i>gām</i>				
G.	<i>gāuš</i> / <i>gaoš</i>	* <i>g^weḥ-s</i> Ved. <i>góḥ</i>	° <i>gauuā</i>	<i>g^weḥ-h₁ēs</i>	<i>gauuqm</i>	<i>g^weḥ-ōm</i> Ved. <i>gāvām</i>
Dat.	<i>gauue</i>	* <i>g^weḥ-éi</i> Ved. <i>gáve</i>				
Abl.	YAv. <i>gaot</i>					
Instr.	<i>gauua</i>	<i>g^weḥ-eh₁</i> Ved. <i>gāvā</i>			<i>gaobīš</i>	<i>g^weḥ-b^his</i> Ved. <i>góbhiḥ</i>

Type 4

Rā in all cases

āh- nt. « mouth » (Ved. *ās-*, **h₃eh₁s-*, lat. *ōs*), *māh-* m. « month; moon » (Ved. *mās-*, *<*meh₁n-s-*)

	sg.		pl.	
Nom.	<i>mās-ca</i>		<i>māṅhō</i>	
Acc.	<i>māṅhəm</i>	Ved. <i>māsam</i>	<i>māṅhō</i>	Ved. <i>māsáḥ</i>
G.	OAv. <i>āṅhō</i> <i>māṅhō</i>	Ved. <i>āsáḥ</i> (abl.)		
Instr.	<i>āṅha</i>	Ved. <i>āsā</i>		

DERIVATED ANIMATED U-STEMS

Complementary bibliography

Tremblay, X. (1998). "Sur *parsui* du Farhang-i-ōim, *ratu-*, *pərətu-* et quelques autres thèmes avestiques en -u." *Studia Iranica* 27: 188-203.

STEMS WITH ZERO GRADE IN THE SUFFIX

ACCENTUAL TYPES IN INDO-EUROPEAN

- Proterocinetic: Ré-S-E/R-Sé-E
- Hysterocinetic: Ré-S-E/R-S-Eé

AVESTAN

In Avestan (like in Vedic) proterocinetic spread and hysterocinetic are vanishing. In fact, no word is a pure hystoricinetic. Among the noun that are occasionally hysterocinetic we can mention: *aṅhu-* « existence », *pasu-* « cattle », *xratu-* « ability, capacity », *ratu-* « articulation, ritual time », *rašnu-* « Rašnu », *pərətu-* « bridge », *ərəzu-* « right, straight ».

		Singular	
Nom.	<i>aṅhuš</i>	-uš < *-uš < -us	Ved. <i>krátuḥ</i>
Voc.	<i>aṅhuuō</i> <i>maiṅiiō</i>	-uuō < *-au	
Acc.	<i>ahūm</i>	-ūm < *-um	Ved. <i>krátum</i>
G.	PC OAv. (YAv) <i>aṅhēuš,</i>	-ēuš / -aoš < *-auš	Ved. <i>krátōḥ</i>

		YAv. <i>rašnaoš</i>		
	HC	<i>ərəzuuō</i> <i>raθβō</i>	-uuō < *-uāh < *-uās	Ved. <i>krátvaḥ</i>
Dat.	PC	<i>aṇhauue</i>	-auue < *-auaj	Ved. <i>krátave</i>
	HC	<i>aṇ^vhe, xraθβε,</i> <i>zōišnuie</i>	-uue < *uaj	Ved. <i>krátve</i>
Instr.		<i>ahu</i>	-u < *-uh ₁	
		<i>pouruua, xraθβα</i>	-uua < *uā	Ved. <i>krátvā</i>
Abl.		YAv. <i>aṇhaot</i>	-aot < *-aut	v.p. <i>bābirauv</i>
Loc.		<i>aṇhuuō</i>	-uuō < *-au	
		<i>aṇhauua</i>	-auua < *-au + postp - ā	v.p. <i>dahayauvā</i>
		<i>vaṇhāu</i>	-āu < *-āu	Ved. <i>paśāu</i> Ved. <i>vāsau</i>

	Dual		
Nom.-acc.	<i>aṇhu</i>	-u < *-ū	Ved. <i>vāsū</i>
	<i>bāzauua</i>	-auua < *-auā	
G.	<i>aṇhuuā</i>	-uuā < *-uuāh	
Dat.-instr.	<i>ahubiia</i>	-ubiia < *-ubjā	
	<i>bāzubiia,</i>		
	<i>bāzuḃe</i>		
Loc.	<i>aṇhuuō</i>	-uuō < *uau	

	Plural			
Nom.	PC	<i>ratauuō</i>	-auuō < *-auas	Ved. <i>ṛtávaḥ</i>
	HC	<i>pasuuō, pasuuas^o</i>	-uuō < *-uas	Ved. <i>paśvāḥ</i>
Voc.		<i>pasauuō</i>	-auuō < *-auah	
Acc.		<i>pasūš</i>	-ūš < *-uNš	Ved. <i>pásūn</i>
		<i>pasuuō</i>	-uuō < *-uāh	Ved. <i>paśvāḥ</i>
G.	PC	<i>aṇhunam</i> <i>pourunam</i>	-unam < *-ūnām	Ved. <i>vásūnām</i>
	HC	<i>pasuunam</i> <i>raθβam</i>	-uuam < *-uām	
Dat.		<i>pasubiiō</i>	-ubiiō < *-ubjāh	Ved. <i>paśúbhyaḥ</i>
Instr.		<i>yātuš</i>	-uš < *-uβiš < *-ubiš	Ved. <i>krátubhiḥ</i>
Loc.		<i>vaṇhušu</i>	*-ušu	Ved. <i>bāhúšu</i>
		<i>jāfnušua</i>	+postp. -ā	OPers. <i>dahyušuvā</i>
		<i>pasuš.huua</i>		

STEMS WITH FULL GRADE IN THE SUFFIX OR STEMS IN DIPHTHONG

singular				
Nom.		<i>daḥhuš,</i> <i>nasuš</i>	-uš < *-uš < -us	Ved. <i>dásyuh</i>
		OAv. <i>hiθāuš</i>		
Acc.	orig.	OAv. <i>hiθam</i>		
	full	<i>daḥhaom,</i> <i>frādaṭ.ḥsaom,</i> <i>garəmaom,</i> <i>frazdānaom</i>	*-a _u am	
	length.	<i>nasāum,</i> <i>pərəsāum,</i> <i>arənāum</i>	*-ā _u am	OPers. <i>dahyāum,</i> <i>dahyāvam</i>
	zero	<i>nasūm,</i> <i>daḥiiūm</i>		Ved.<i>dásyum</i>
G.	PC	<i>daḥhēuš</i>	-ēuš / -aoš < *-a _u š	Ved. <i>dásyoḥ</i>
	length.	<i>nasāuuō</i>		
Dat.		<i>daḥhauue</i>	-auue < *-a _u ai	Ved. <i>dásyave</i>
Abl.		<i>daḥhaot</i>	-aot < *-a _u t	
Loc.		<i>daḥhō, daḥhūuō</i> (* <i>daḥiaṭ</i>)	-uuō < *-a _u	cf. Ved. <i>dásyav-i</i>

Notes:

The acc.sg. distinction between full/lengthened grade does not reflect a different diphthong in IE as we would expect, but shows a secondary distribution (s. Cantera, A. "The accusative of the i- and u-stems with presuffixal full or large grade in Avestan", Iranian languages and texts from Iran and Turan, Wiesbaden: Harrassowitz, 2007, pp. 9-20, available in http://ada.usal.es/pages/acantera_publications)

daḥiiūm : -x- instead -ḥh- (< *h) because of the nasal in the ending, cf. g.pl. *daḥiiunam*

Plural				
Nom.	length.	<i>daḥhāuuō,</i> <i>nasāuuō</i>	-āuuō < *-ā _u ah	OPers. <i>dahayāva,</i> Ved. <i>dásyavas</i>
Voc.		<i>daḥhauuō</i>	auuō < *-a _u ah	
Acc.		<i>nasūš,</i>	-ūš < *-uNš	Ved. <i>dásyūn</i>

		<i>daǰhuš</i>		
	length.	<i>daǰhāuuō,</i> <i>nasāuuō</i>	<i>-āuuō</i> < * <i>-āuāh</i>	n.pl. * <i>-āuāh</i> OPers. <i>dahayāva</i>
G.	PC	<i>daǰiiunām,</i> <i>nasunām</i>	<i>-unām</i> < * <i>-ūnām</i>	Ved. <i>dásyūnām</i> OPers. <i>dahayūnām</i>
Dat.		<i>daǰhubiiō</i>	<i>-ubiiō</i> < * <i>-ubīah</i>	Ved. <i>dásyubhyaḥ</i>

DERIVATED INANIMATED U-STEMS

IE

Poterogetic : Ró-S(-E)/RØ-Sé-E

Amphicinetiċ: Ró-S(-E)/RØ-SØ-Eé

AVESTAN

Proterocinetiċ

« wood »	singular	
Nom.-acc.	<i>dāuru</i>	Ved. <i>dāru</i>
G.	<i>draoš</i>	Ved. <i>dróḥ</i>

« knee »	
Acc.sg.	<i>žnūm</i> (for * <i>zānūm</i>)
Abl.pl.	<i>žnubiiās</i> ^o

Hysterocinetiċ

« life span »	singular	
Nom.-acc.	<i>āiiu</i>	Ved. <i>āyu</i> , IE * <i>h₂óǵ-u</i>
G.	<i>yaoš</i>	Ved. <i>yóḥ</i> , IE * <i>h₂i-eǵ-s</i>
Dat.	<i>yauuōi, yauuē</i>	
Instr.	<i>yauuā</i>	